

DECIZIA nr. 397 din 17 septembrie 2024

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#), în interpretarea dată prin [Decizia nr. 24 din 19 septembrie 2017](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, precum și ale [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#)

EMITENT • CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Publicat în [MONITORUL OFICIAL nr. 71 din 28 ianuarie 2025](#)

Data intrării în vigoare 28-01-2025

Marian Enache	- președinte
Mihaela Ciochină	- judecător
Cristian Deliorga	- judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	- judecător
Laura-Iuliana Scânteii	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Oana-Cristina Puică	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\)](#) și ale [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#), excepție ridicată de Vlad Constantin Sculeac în Dosarul nr. 12.570/193/2020/a3 al Curții de Apel Suceava - Secția penală și pentru cauze cu minori și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.405D/2022.
2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.
3. Președintele Curții dispune să se facă apelul și în Dosarul nr. 1.660D/2022, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#), excepție ridicată de Simona Fulga Kadas în Dosarul nr. 9.403/271/2021 al Curții de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori; în Dosarul nr. 3.222D/2023, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#), în interpretarea dată prin [Decizia nr. 24 din 19 septembrie 2017](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, excepție ridicată de Marinică Bîzgan în Dosarul nr. 15.760/180/2020/a2 al Judecătorei Bacău - Secția penală; în Dosarul nr. 3.287D/2023, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#), excepție ridicată de Ioan Călin Stăncioiu în Dosarul nr. 1.584/294/2022 al Curții de Apel Alba Iulia - Secția penală; în Dosarul nr. 162D/2024, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#), excepție ridicată de Lorin Mihail Mihai în Dosarul nr. 1.837/297/2022/a2 al Curții de Apel Suceava - Secția penală și pentru cauze cu minori; precum și în Dosarul nr. 895D/2024, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\)](#) și ale [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#), excepție ridicată de Gabriela Băciucă în Dosarul nr. 12.168/180/2022/a2 al Curții de Apel Bacău - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie.
4. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.
5. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 1.405D/2022, nr. 1.660D/2022, nr. 3.222D/2023, nr. 3.287D/2023, nr. 162D/2024 și nr. 895D/2024, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.
6. Reprezentantul Ministerului Public apreciază că sunt întrunite condițiile pentru conexarea dosarelor.
7. Curtea, în temeiul [art. 53 alin. \(5\) din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 1.660D/2022, nr. 3.222D/2023, nr. 3.287D/2023, nr. 162D/2024 și nr. 895D/2024 la Dosarul nr. 1.405D/2022, care a fost primul înregistrat.
8. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Invocă, în acest sens, jurisprudența în materie a Curții Constituționale, și anume [deciziile nr. 306 din 9 iunie 2020](#) și [nr. 326 din 9 iulie 2024](#). De asemenea, arată că, prin [Decizia nr. 24 din 19 septembrie 2017](#), Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a dat o interpretare corectă dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#), criticate în prezenta cauză.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

9. Prin Încheierea din 24 mai 2022, pronunțată în Dosarul nr. 12.570/193/2020/a3, Curtea de Apel Suceava - Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\)](#) și ale [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#). Excepția a fost ridicată de Vlad Constantin Sculeac într-o cauză având ca obiect soluționarea apelului formulat împotriva unei sentințe penale.

10. Prin Încheierea din 27 iunie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 9.403/271/2021, Curtea de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#). Excepția a fost ridicată de Simona Fulga Kadas într-o cauză având ca obiect soluționarea apelului formulat împotriva unei sentințe penale.

11. Prin Încheierea nr. 1.311 din 14 noiembrie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 15.760/180/2020/a2, Judecătoria Bacău - Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#), în interpretarea dată prin [Decizia nr. 24 din 19 septembrie 2017](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală. Excepția a fost ridicată de Marinică Bîzgan într-o cauză având ca obiect stabilirea răspunderii penale a inculpatului.

12. Prin Decizia penală nr. 911 din 22 noiembrie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 1.584/294/2022, Curtea de Apel Alba Iulia - Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#). Excepția a fost ridicată de Ioan Călin Stăncioiu într-o cauză având ca obiect soluționarea apelului formulat împotriva unei sentințe penale.

13. Prin Încheierea din 8 decembrie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 1.837/297/2022/a2, Curtea de Apel Suceava - Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#). Excepția a fost ridicată de Lorin Mihail Mihai într-o cauză având ca obiect soluționarea apelului formulat împotriva unei sentințe penale.

14. Prin Încheierea din 6 martie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 12.168/180/2022/a2, Curtea de Apel Bacău - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\)](#) și ale [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#). Excepția a fost ridicată de Gabriela Băciucă într-o cauză având ca obiect soluționarea apelului formulat împotriva unei sentințe penale.

15. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii acesteia susțin, în esență, că dispozițiile de lege criticate încalcă principiile fundamentale privind statul de drept în componenta sa referitoare la respectarea legilor, egalitatea în drepturi, accesul liber la justiție, dreptul la un proces echitabil, legalitatea incriminării și a pedepsei, înfăptuirea justiției, integrarea în Uniunea Europeană, dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași infracțiune, întrucât exclud posibilitatea ca instanța judecătorească să aprecieze, în ipoteza săvârșirii unei noi infracțiuni intenționate în termenul de supraveghere al amânării aplicării unei pedepse, în ce măsură se impun revocarea amânării și aplicarea pedepsei, respectiv executarea acesteia. Consideră că a pierde beneficiul amânării aplicării pedepsei după expirarea termenului de supraveghere, deci după considerarea ca executată a pedepsei, aduce o atingere gravă dreptului de a nu fi pedepsit de două ori pentru aceeași faptă. Practic, pierderea în aceste condiții a beneficiului amânării aplicării pedepsei cu dispunerea concomitentă a executării din nou a pedepsei în regim privativ de libertate echivalează cu executarea a două pedepse pentru săvârșirea aceleiași fapte. Arată că, deși soluția de amânare a aplicării pedepsei este mai blândă decât soluția de condamnare cu dispunerea suspendării sub supraveghere a executării pedepsei, regimul revocării amânării aplicării pedepsei este mult mai aspru decât regimul revocării celeilalte soluții. Astfel, în cazul suspendării executării pedepsei sub supraveghere, dispozițiile [art. 96 alin. \(4\) din Codul penal](#) obligă instanța să revoce suspendarea numai în cazul în care pedeapsa stabilită pentru noua infracțiune este pedeapsa închisorii. Așadar, în situația în care se pronunță o soluție de condamnare la pedeapsa amenzii, revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere nu mai este obligatorie. În schimb, în cazul revocării amânării aplicării pedepsei, instanța judecătorească are posibilitatea să individualizeze numai pedeapsa pentru infracțiunea săvârșită în termenul de încercare.

16. Curtea de Apel Suceava - Secția penală și pentru cauze cu minori apreciază că textele de lege criticate nu contravin prevederilor din [Constituție](#) și din [Convenția pentru apărarea drepturilor omului](#) și a libertăților fundamentale invocate de autorii excepției. Astfel, arată că dispozițiile [art. 88 alin. \(3\)](#) și ale [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#) reprezintă voința legiuitorului, întrucât instituirea regulilor de individualizare a pedepselor constituie atributul său exclusiv. Consideră că normele criticate sunt previzibile, necesitând un proces firesc de interpretare sistematică a legii, atribuție care, potrivit prevederilor [art. 126 din Constituție](#), intră în sfera de competență a instanțelor judecătorești. De asemenea, arată că dispozițiile de lege menționate sunt aplicabile în mod egal tuturor persoanelor aflate în situații identice sau similare.

17. Curtea de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Consideră că soluția juridică criticată reprezintă opțiunea legiuitorului, potrivit politicii sale penale. În ipoteza prevăzută de dispozițiile [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#), legiuitorul a reglementat o individualizare legală a pedepsei pentru faptele săvârșite, care constă în revocarea amânării aplicării pedepsei și în stabilirea unei noi pedepse, potrivit dispozițiilor legale referitoare la concursul de infracțiuni, pedeapsă ce trebuie executată într-un loc de detenție. Arată că maniera de reglementare a regimului individualizării pedepsei în cazul concursului de

infrațiuni săvârșit în ipoteza prevăzută prin textul de lege criticat nu este de natură să încalce dreptul judecătorului de a proceda la individualizarea judiciară a pedepsei în situația analizată, fiind determinată de aprecierea de către legiuitor a pericolului pe care îl prezintă pentru valorile sociale ocrotite prin legea penală săvârșirea de către persoana supravegheată a unei noi infracțiuni, pe parcursul termenului de supraveghere.

18. Judecătoria Bacău - Secția penală consideră că dispozițiile [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#), în interpretarea dată prin [Decizia nr. 24 din 19 septembrie 2017](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, sunt constituționale. Arată că soluția juridică prevăzută de textul de lege criticat reprezintă opțiunea legiuitorului, și anume aplicarea unui tratament sancționator mai sever persoanei care repetă comportamentul infracțional.

19. Curtea de Apel Alba Iulia - Secția penală apreciază că sunt neîntemeiate criticile de neconstituționalitate referitoare la obligativitatea aplicării și executării pedepsei în ipoteza revocării amânării aplicării acesteia, în condițiile prevăzute de dispozițiile [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#). Arată că, de altfel, textul de lege criticat a fost analizat pe larg și în considerentele [Deciziei nr. 24 din 19 septembrie 2017](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

20. Curtea de Apel Bacău - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie opinează în sensul celor reținute de Curtea Constituțională prin [Decizia nr. 306 din 9 iunie 2020](#), prin care s-a statuat că dispozițiile [art. 88 alin. \(3\)](#) și ale [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#) nu contravin prevederilor [art. 16 alin. \(1\) din Constituție](#).

21. Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

22. Guvernul, în punctul de vedere transmis în Dosarul Curții Constituționale nr. 3.222D/2023, consideră că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#) este inadmisibilă prin raportare la criticile invocate. Astfel, arată că autorul excepției își întemeiază critica, din perspectiva încălcării principiului egalității în drepturi, pe compararea condițiilor referitoare la revocarea amânării aplicării pedepsei cu cele privitoare la revocarea suspendării sub supraveghere a executării pedepsei, deci pe compararea unor instituții juridice distincte. Or, așa cum a statuat Curtea Constituțională în jurisprudența sa, examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere compatibilitatea acestui text cu dispozițiile constituționale pretins încălcate, iar nu compararea prevederilor mai multor legi între ele și raportarea concluziei ce ar rezulta din această comparație la dispoziții ori principii ale [Constituției](#) ([Decizia nr. 409 din 3 iulie 2014](#), paragraful 23). Apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și prin raportare la critica întemeiată pe prevederile [art. 21 din Legea fundamentală](#), deoarece autorul acesteia nu furnizează niciun motiv pentru care dispozițiile [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#) sunt contrare liberului acces la justiție. Totodată, în punctul de vedere transmis în Dosarul Curții Constituționale nr. 895D/2024, Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\)](#) și ale [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#) este neîntemeiată. În acest sens, invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale, fără însă a menționa deciziile la care face referire.

23. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile [Constituției](#), precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

24. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor [art. 146 lit. d\) din Constituție](#), precum și ale [art. 1 alin. \(2\)](#), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

25. Obiectul excepției de neconstituționalitate din Dosarul Curții Constituționale nr. 3.287D/2023 îl constituie, potrivit actului de sesizare, dispozițiile [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#). Din notele scrise ale autorului excepției, depuse în motivarea criticii, reiese însă că aceasta privește dispozițiile [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#), în interpretarea dată prin [Decizia nr. 24 din 19 septembrie 2017](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, precum și ale [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#). Prevederile [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#) constituie obiectul excepției de neconstituționalitate și în dosarele nr. 1.405D/2022, nr. 1.660D/2022, nr. 3.222D/2023, nr. 162D/2024 și nr. 895D/2024, la care se adaugă și prevederile [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#) în dosarele nr. 1.405D/2022 și nr. 895D/2024. Prin urmare, Curtea se va pronunța asupra dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#), în interpretarea dată prin [Decizia nr. 24 din 19 septembrie 2017](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, precum și ale [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#), care au următorul cuprins:

– **Art. 88 alin. (3):** „(3) Dacă după amânarea aplicării pedepsei persoana supravegheată a săvârșit o nouă infracțiune, cu intenție sau intenție depășită, descoperită în termenul de supraveghere, pentru care s-a pronunțat o condamnare chiar după expirarea acestui termen, instanța revocă amânarea și dispune aplicarea și executarea pedepsei. Pedepsa aplicată ca urmare a revocării amânării și pedeapsa pentru noua infracțiune se calculează conform dispozițiilor privitoare la concursul de infracțiuni.”;

– **Art. 91 alin. (3) lit. b):** „(3) Nu se poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, dacă: [...] b) aplicarea pedepsei a fost inițial amânată, dar ulterior amânarea a fost revocată”;

26. În susținerea neconstituționalității dispozițiilor de lege criticate, autorii excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale **art. 1 alin. (5)** privind principiul legalității, ale **art. 16** referitor la egalitatea în drepturi, ale **art. 21** privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, ale **art. 23 alin. (12)** referitor la legalitatea incriminării și a pedepsei, ale **art. 124** privind înfăptuirea justiției și ale **art. 148 alin. (2)-(4)** referitor la integrarea în Uniunea Europeană, precum și ale **art. 11 alin. (1) și (2)** privind dreptul internațional și dreptul intern și ale **art. 20** referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, raportate la prevederile **art. 6** privind dreptul la un proces echitabil și ale **art. 7** referitor la legalitatea incriminării și a pedepsei din **Convenția pentru apărarea drepturilor omului** și a libertăților fundamentale, ale **art. 4** referitor la dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori din **Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului** și a libertăților fundamentale și ale **art. 50** privind dreptul de a nu fi judecat sau condamnat de două ori pentru aceeași infracțiune din **Carta drepturilor fundamentale** a Uniunii Europene.

27. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, prin **Decizia nr. 24 din 19 septembrie 2017**, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 860 din 1 noiembrie 2017, instanța supremă a stabilit, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor **art. 83 alin. (1) lit. b)** și ale **art. 88 alin. (3) din Codul penal**, că, în ipoteza săvârșirii unei noi infracțiuni intenționate în termenul de supraveghere al amânării aplicării unei pedepse, atât pronunțarea soluției de condamnare pentru noua infracțiune, cât și revocarea amânării aplicării pedepsei anterioare sunt obligatorii.

28. De asemenea, Curtea observă că dispozițiile **art. 88 alin. (3)** și ale **art. 91 alin. (3) lit. b) din Codul penal** au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la prevederi din **Constituție**, din **Convenția pentru apărarea drepturilor omului** și a libertăților fundamentale și din **Carta drepturilor fundamentale** a Uniunii Europene invocate și în prezenta cauză și față de critici similare.

29. Totodată, Curtea constată că interpretarea dată, în jurisprudența sa, dispozițiilor **art. 88 alin. (3) din Codul penal** coincide cu interpretarea stabilită prin **Decizia nr. 24 din 19 septembrie 2017**, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

30. Astfel, prin **Decizia nr. 306 din 9 iunie 2020**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1130 din 24 noiembrie 2020, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor **art. 88 alin. (3)** și ale **art. 91 alin. (3) lit. b) din Codul penal**, pentru argumentele reținute în paragrafele 13-24 din această decizie. Cu acel prilej, Curtea a reținut că dispozițiile **art. 80-106 din Codul penal** prevăd următoarele patru moduri de individualizare a pedepsei: renunțarea la aplicarea pedepsei (**art. 80-82**), amânarea aplicării pedepsei (**art. 83-90**), suspendarea executării pedepsei sub supraveghere (**art. 91-98**) și liberarea condiționată (**art. 99-106**). Acestea reprezintă excepții de la regula executării pedepselor penale în regim de detenție și, respectiv, a plății sumei de bani reprezentând amenda penală, excepții reglementate de legiuitor în considerarea gravității reduse a faptelor prevăzute de legea penală săvârșite. Astfel, pericolul redus al faptelor ce constituie elementul material al laturii obiective a infracțiunii indică faptul că pentru realizarea scopului pedepsei penale, acela de reeducare a persoanei condamnate și de prevenire a săvârșirii unor noi infracțiuni, nu este necesară executarea de către făptuitor a pedepsei penale potrivit regulilor generale, prevăzute la **art. 5664 din Codul penal**, având eficiență renunțarea la aplicarea pedepsei sau dispunerea unei pedepse individualizate conform **art. 83-106 din Codul penal**. Cele patru forme de individualizare a pedepsei sunt reglementate gradual, în funcție de intensitatea efectelor juridice pe care le produc, respectiv de restrângerile pe care le presupun asupra exercitării drepturilor și libertăților fundamentale de către persoana condamnată, atât în cursul executării pedepsei, cât și ulterior momentului în care pedeapsa este executată. Așa fiind, legiuitorul a prevăzut, în mod expres, în cazul fiecărei forme de individualizare a pedepselor, condițiile ce trebuie îndeplinite pentru a putea fi dispusă, lăsând, totodată, la aprecierea judecătorului dispunerea acesteia. De asemenea, sunt reglementate, în cazul fiecărei forme de executare a pedepsei penale, condițiile în care acestea se revocă sau se anulează, soluțiile de revocare sau de anulare fiind obligatorii pentru instanțe.

31. Prin **Decizia nr. 306 din 9 iunie 2020**, precitată, Curtea a reținut că amânarea aplicării pedepsei reprezintă un mod de individualizare a pedepsei ce poate fi dispus, conform **art. 83 alin. (1) și (2) din Codul penal**, în următoarele condiții: pedeapsa stabilită, inclusiv în cazul concursului de infracțiuni, este amenda sau închisoarea de cel mult 2 ani; infractorul nu a mai fost condamnat anterior la pedeapsa închisorii, cu excepția cazurilor prevăzute în **art. 42 lit. a) și b) din Codul penal** sau pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare; infractorul și-a manifestat acordul de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității; în raport de persoana infractorului,

de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare, instanța apreciază că aplicarea imediată a unei pedepse nu este necesară, dar se impune supravegherea conduitei infractorului pentru o perioadă determinată; pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este mai mică de 7 ani, infractorul nu s-a sustras de la urmărirea penală ori de la judecată și nu a încercat zădărnicea aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților.

32. Prevederile [art. 88 din Codul penal](#) reglementează condițiile revocării amânării aplicării pedepsei, această soluție fiind obligatorie în următoarele cazuri: dacă, pe parcursul termenului de supraveghere, persoana supravegheată, cu recredință, nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută obligațiile impuse; în cazul când, până la expirarea termenului de supraveghere, persoana supravegheată nu îndeplinește integral obligațiile civile stabilite prin hotărâre, în afară de cazul când persoana dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească; dacă după amânarea aplicării pedepsei persoana supravegheată a săvârșit o nouă infracțiune, cu intenție sau intenție depășită, descoperită în termenul de supraveghere, pentru care s-a pronunțat o condamnare chiar după expirarea acestui termen. Revocarea amânării aplicării pedepsei este facultativă dacă infracțiunea ulterioară este săvârșită din culpă.

33. La rândul său, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere poate fi dispusă, conform [art. 91 alin. \(1\) din Codul penal](#), în următoarele condiții: pedeapsa aplicată, inclusiv în caz de concurs de infracțiuni, este închisoarea de cel mult 3 ani; infractorul nu a mai fost condamnat anterior la pedeapsa închisorii mai mare de un an, cu excepția cazurilor prevăzute în [art. 42 din Codul penal](#) sau pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare; infractorul și-a manifestat acordul de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității; în raport de persoana infractorului, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare, instanța apreciază că aplicarea pedepsei este suficientă și, chiar fără executarea acesteia, condamnatul nu va mai comite alte infracțiuni, însă este necesară supravegherea conduitei sale pentru o perioadă determinată.

34. În aceste condiții, dispozițiile [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#) prevăd că nu se poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, dacă aplicarea pedepsei a fost inițial amânată, dar ulterior amânarea a fost revocată. Această limitare a aplicării suspendării executării pedepsei sub supraveghere constituie o aplicare a dispozițiilor [art. 88 din Codul penal](#) care stabilesc, în toate cazurile de revocare a amânării aplicării pedepsei, obligația instanței de a dispune executarea acesteia. Așa fiind, unul dintre efectele revocării amânării executării pedepsei este cel potrivit căruia pedeapsa penală a cărei amânare a aplicării constituie obiectul revocării nu poate fi individualizată conform [art. 91 și următoarele din Codul penal](#), fiind obligatoriu să fie executată. Prin urmare, prevederile [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#) nu reglementează, în privința persoanelor care au fost condamnate anterior la pedeapsa închisorii mai mică de un an, o ipoteză juridică contrară celei prevăzute la [art. 91 alin. \(1\) lit. b\) din Codul penal](#), ci trebuie interpretate coroborat cu acestea din urmă, ele eliminându-le din sfera persoanelor care au fost condamnate anterior la o pedeapsă cu închisoarea mai mică de un an pe acelea care au beneficiat de amânarea aplicării pedepsei, formă de executare care, ulterior, a fost revocată.

35. Pentru aceste motive, prin [Decizia nr. 306 din 9 iunie 2020](#), precitată, Curtea a constatat că sintagma „instanța revocă amânarea și dispune aplicarea și executarea pedepsei” din cuprinsul [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#) este clară, precisă și previzibilă, întrunind atât standardele de calitate a legii, cât și exigențele principiului legalității incriminării, prevăzut la [art. 23 alin. \(12\) din Constituție](#). Curtea a reținut că această manieră de reglementare a formelor de individualizare a pedepselor constituie opțiunea legiuitorului, fiind determinată de caracterul excepțional al acestora de la regulile referitoare la executarea pedepselor penale, mai sus referit. În acest sens, prin [Decizia nr. 250 din 25 aprilie 2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 572 din 18 iulie 2017, paragrafele 23 și 25, Curtea a statuat că, în actualul [Cod penal](#), legiuitorul român are o orientare mai degrabă preventivă decât represivă, de vreme ce s-a optat pentru reducerea limitelor speciale de pedeapsă pentru mai multe infracțiuni, concomitent cu înăsprirea tratamentului penal al pluralității de infracțiuni; legiuitorul a urmărit ca [noul Cod penal](#) să ofere și instrumente mult mai eficiente pentru individualizarea și sancționarea pluralității de infracțiuni, așa încât [noul Cod penal](#) răspunde unei puternice exigențe sociale, de a reglementa mai sever tratamentul sancționator al celui care repetă comportamentul infracțional. Potrivit expunerii de motive la proiectul de Lege privind [Codul penal](#), într-un stat de drept, întinderea și intensitatea represiei penale trebuie să rămână în limite determinate, în primul rând, prin raportare la importanța valorii sociale lezate pentru cei care înfrâng pentru prima oară legea penală, urmând să crească progresiv pentru cei care comit mai multe infracțiuni înainte de a fi definitiv condamnați și cu atât mai mult pentru cei aflați în stare de recidivă. De aceea, limitele de pedeapsă prevăzute în [Partea specială a Codului penal](#) trebuie corelate cu dispozițiile Părții generale a aceluiași cod, care vor permite o agravare proporțională a regimului sancționator prevăzut pentru pluralitatea de infracțiuni; săvârșirea mai multor infracțiuni de către aceeași persoană demonstrează o perseverență pe calea infracțională a acesteia, așa încât sunt necesare sisteme de sancționare adecvate pentru asigurarea constrângerii și reeducării, iar reglementarea acestora trebuie să se facă respectând [Constituția](#) și supremația sa. Totodată, Curtea a reținut că individualizarea sancțiunilor de drept penal este, pe de o parte, legală - revine legiuitorului, care stabilește normativ pedepsele și celelalte sancțiuni de drept penal, prin

fixarea unor limite minime și maxime ale fiecărei pedepse, care să corespundă în abstract importanței valorii sociale ocrotite prin săvârșirea faptei incriminate -, iar, pe de altă parte, judiciară - pe care o realizează judecătorul în cadrul limitelor stabilite de lege. Curtea a subliniat importanța individualizării legale a sancțiunilor de drept penal prin aceea că legiuitorul nu poate să confere judecătorului o libertate absolută în stabilirea pedepsei concrete, întrucât ar exista riscul unei interpretări și aplicări arbitrare a pedepsei. Pe de altă parte, Curtea a apreciat că, în reglementarea sancțiunilor de drept penal de către legiuitor, trebuie stabilit un echilibru între dreptul fundamental, care face obiectul limitării impuse de sancțiune, și valoarea socială a cărei protecție a determinat limitarea.

36. Având în vedere aceste considerente, prin [Decizia nr. 306 din 9 iunie 2020](#), precitată, Curtea a constatat că persoanele condamnate la pedepse cu închisoarea mai mici de un an, în privința cărora au fost dispuse amânarea aplicării pedepsei, iar apoi revocarea soluției anterior menționate, se află într-o situație diferită de cea a persoanelor condamnate anterior la pedepse cu închisoarea mai mici de un an, care nu au beneficiat de amânarea aplicării pedepsei, în cazul cărora se poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, conform [art. 91 alin. \(1\) lit. b\) din Codul penal](#). Pentru acest motiv, prevederile [art. 88 alin. \(3\)](#) și ale [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#) sunt în acord cu dispozițiile [art. 16 alin. \(1\) din Constituție](#). În acest sens, Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa, că principiul egalității presupune reglementarea aceluiași regim juridic în cazul persoanelor care se află în situații similare și că acesta nu obligă la stabilirea unor reguli identice în privința persoanelor aflate în situații diferite.

37. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dispozițiilor [art. 49 alin. \(3\) din Carta drepturilor fundamentale](#) a Uniunii Europene, având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate, Curtea a constatat că acestea nu sunt aplicabile în cauză.

38. Referitor la susținerea conform căreia textele de lege criticate contravin prevederilor [art. 21 alin. \(3\) din Constituție](#) și ale [art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului](#) și a libertăților fundamentale, prin [Decizia nr. 306 din 9 iunie 2020](#), precitată, Curtea a reținut că acestea nu sunt aplicabile în cauză, întrucât dreptul la un proces echitabil este asigurat prin norme ale dreptului procesual penal, iar prevederile [art. 88 alin. \(3\)](#) și ale [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#) constituie norme de drept penal substanțial.

39. Cu privire la susținerea potrivit căreia dispozițiile de lege criticate contravin prevederilor constituționale ale [art. 146 lit. d\)](#) și ale [art. 148](#), Curtea a constatat, prin decizia mai sus menționată, că acestea nu au legătură cu cauza, întrucât reglementează atribuția Curții Constituționale de a soluționa excepții de neconstituționalitate și, respectiv, integrarea României în Uniunea Europeană.

40. În același sens sunt și [Decizia nr. 70 din 29 ianuarie 2019](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 352 din 7 mai 2019, [Decizia nr. 522 din 15 iulie 2021](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1108 din 22 noiembrie 2021, și [Decizia nr. 570 din 22 noiembrie 2022](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 26 ianuarie 2023, prin care Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#).

41. Prin [Decizia nr. 70 din 29 ianuarie 2019](#), precitată, paragraful 22, Curtea a mai reținut că maniera de reglementare a regimului individualizării pedepsei în cazul concursului de infracțiuni săvârșit în ipoteza prevăzută prin textul criticat nu este de natură să încalce dreptul judecătorului de a proceda la individualizarea judiciară a pedepsei în situația analizată, fiind determinată de aprecierea de către legiuitor a pericolului pe care îl prezintă pentru valorile sociale ocrotite prin legea penală săvârșirea de către persoana supravegheată a unei noi infracțiuni pe parcursul termenului de supraveghere. Pentru aceste motive, nu poate fi reținută încălcarea, prin dispozițiile [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#), a prevederilor [art. 124 alin. \(3\) din Legea fundamentală](#).

42. De asemenea, prin [Decizia nr. 570 din 22 noiembrie 2022](#), precitată, paragraful 34, Curtea a reținut că soluția juridică criticată reprezintă opțiunea legiuitorului, conform politiciii sale penale, și a fost reglementată conform dispozițiilor [art. 61 alin. \(1\) din Constituție](#) și în marja de apreciere prevăzută de acestea. Din această perspectivă, prevederile [art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului](#) și a libertăților fundamentale referitoare la dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori, consacrat și de dispozițiile [art. 50 din Carta drepturilor fundamentale](#) a Uniunii Europene, nu își găsesc incidența în cauză.

43. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 88 alin. \(3\)](#) și ale [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#), pronunțată de Curte prin deciziile mai sus menționate, precum și considerentele care au fundamentat această soluție își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

44. Pentru considerentele expuse, în temeiul [art. 146 lit. d\)](#) și al [art. 147 alin. \(4\) din Constituție](#), precum și al [art. 1-3](#), al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.d\)](#) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Vlad Constantin Sculeac în Dosarul nr. 12.570/193/2020/a3 al Curții de Apel Suceava - Secția penală și pentru cauze cu minori, de Simona Fulga Kadas în Dosarul nr. 9.403/271/2021 al Curții de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori, de Marinică Bîzgan în Dosarul nr. 15.760/180/2020/a2 al Judecătorei Bacău - Secția penală, de Ioan Călin Stăncioiu în Dosarul nr. 1.584/294/2022 al Curții de Apel Alba Iulia - Secția penală, de Lorin Mihail Mihai în Dosarul nr. 1.837/297/2022/a2 al Curții de Apel Suceava - Secția penală și pentru cauze cu minori și de Gabriela Băciucă în Dosarul nr. 12.168/180/2022/a2 al Curții de Apel Bacău - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și constată că dispozițiile [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#), în interpretarea dată prin [Decizia nr. 24 din 19 septembrie 2017](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, precum și ale [art. 91 alin. \(3\) lit. b\) din Codul penal](#) sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Suceava - Secția penală și pentru cauze cu minori, Curții de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori, Judecătorei Bacău - Secția penală, Curții de Apel Alba Iulia - Secția penală și Curții de Apel Bacău - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 septembrie 2024.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,

Oana-Cristina Puică
